

Een kleine biografie van Eduard Van Boxem

Eduard Maria (Ward) **Van Boxem** werd in Reet geboren op 29 december 1930. Hij was het zesde kind van Jan Van Boxem en van Julia Van den Eynde.

Het gezin Van Boxem – Van den Eynde telde 14 kinderen, waarvan er één jong overleed ten gevolge van een appendicitis. De 13 overblijvende kinderen vierden in 2009 een groot feest naar aanleiding van het feit dat zij samen 1000 (duizend) jaar oud waren. Ze werden op 17 oktober 2009 ontvangen op het gemeentehuis waar schepen Eddy Huyghe de lofrede uitsprak.

Familie Van Boxem – Van den Eynde in 1945. Eduard staat bovenaan, uiterst rechts

De ouders hadden een boerderij in de wijk Morenhoek (nu Morenhoevestraat 8). Vader Jan was van 1946 tot 1964 ook gemeenteraadslid in Reet.

Leon en Frans Van Boxem voor de ouderlijke hoeve in 1953

Ward liep eerst school in de gemeentelijke jongensschool aan de Eikenstraat. Nadien ging hij mee met zijn oudere broer Gaston naar Mechelen. Hij volgde er de Latijns – Griekse humaniora in het Sint-Romboutscollege. Hij had er – minstens in het begin – Francis Van Den Eede, Astère Devrieze en Petrus Thys als medestudent.

In het begin van zijn beroepsloopbaan volgde hij nog drie jaar lang op zaterdagnamiddag de cursussen bestuurswetenschappen bij het provinciebestuur van Antwerpen. Hij behaalde dat waardevolle diploma in 1953.

Eduard trouwde op 6 september 1958 met Simonne Pauwels. Samen hebben zij vier zonen, Jan, Geert, Koen en Dirk.

Familie Van Boxem – Pauwels in 1990

Ambtenaar in dienst van de gemeente Reet

Na zijn middelbare school werd Eduard Van Boxem op 18 oktober 1949 benoemd als opsteller bij het gemeentebestuur van Reet. In feite was hij te jong om opsteller te worden. De minimumleeftijd daarvoor was toen nog 21 jaar maar het gemeentebestuur maakte – met goedkeuring van het provinciebestuur – een uitzondering voor een nieuwe en waardevolle kracht. De dag nadien – op 19 oktober dus – kwam moeder Van Boxem hem wakker maken met de boodschap dat hij dezelfde dag op het gemeentehuis aan de Kapelstraat (nu Laarstraat) aan de slag kon.

Het gemeentebestuur bestond toen, in 1949, uit 11 raadsleden. Eugène Roelandts was burgemeester en graaf André Le Grelle en Flor (“Florreke van den bakker”) Lauwers waren schepenen.

Toen Ward en Simonne in 1958 trouwden was Roelandts al enkele jaren député in het provinciebestuur van Antwerpen en was Johannes (“Wannes van Pol”) Van Meirhaeghe burgemeester. Le Grelle en Lauwers waren nog altijd schepen.

Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1958 was Johannes Van Meirhaeghe geen kandidaat meer. Lijsttrekker Frans Lotry werd burgemeester. Hij werd in 1960 opgevolgd door August Vermynen. De gemeenteraad bestond verder uit de raadsleden Geluykens, De Bruyn, Peeters en Van Boxem (voor lijst 1, CVP), Van Opstal, Smets - Verbruggen en Van Reeth (voor lijst 2, BSP) en Alfons Gillis en Francis Van Dessel (voor lijst 3).

Bij de verkiezingen van 1964 waren er maar twee partijen die kandidaten voorstelden. De CVP van burgemeester – lijsttrekker August Vermynen haalde 8 zetels met Alfons Gillis, Leo Peeters, Alfons Boey, Clem. Marynissen, Jef Van Rompaey, Isidoor Van Reeth, Jozef Thys en graaf André le Grelle. Bij de BSP haalden Edmond Van Opstal, Alfons Van Camp en Julien Cras een zetel.

Het volledige ambtelijke apparaat van de gemeente Reet bestond in die tijd uit gemeentesecretaris Desideer Albert De Kimpe en zijn echtgenote Anna Maria Roosenboom. Nadien kwam er meer administratief werk, door nieuwe wetgeving maar ook door de vele geboorten in het moederhuis aan de Eikenstraat en de komst van de nieuwe kliniek aan de ’s Herenbaan (kliniek Heilige Familie). Ward herinnert zich dat er op een bepaalde zaterdagmorgen 12 geboortes en enkele overlijdens werden aangegeven terwijl er dezelfde ochtend ook nog twee huwelijken werden voltrokken. Als gevolg daarvan kwamen eerst Anita Verhaegen en Reinilde Forceville en daarna Maria Naegels en Raymond Van Herck in dienst.

Het werk gebeurde in het begin van zijn loopbaan in open kantoren maar nadien achter loketten, geleverd en geplaatst door Gust Janssens, schrijnwerker te Reet. In de grote boeken van de bevolkingsadministratie gebeurde alles nog met de hand en met de pen. De correspondentie en dergelijke gebeurde toen al wel met een mechanische schrijfmachine.

Ontvangst ten huize: De Kimpe: (v.l.n.r.) "Mit" Roosenboom, N.N, gewestelijk ontvanger Jan Van Clemen, Eduard Van Boxem en gemeentesecretaris Albert De Kimpe

Aanvankelijk werd Eduard belast met routine – taken zoals het behandelen van militiedossiers (bijv. uitstel voor jonge mannen die gingen studeren), de landbouwtelling en de werkloosheidscontrole ("den dop"). Daardoor leerde hij in Reet heel veel mensen kennen. Nadien werd zijn takenpakket eerst uitgebreid met "bevolking en burgerlijke stand", en daarop ook nog met financiën en vergunningen.

Daarnaast waren er nog twee arbeiders in gemeentedienst, nl. Rik Ielegems en Gabriël De Decker. Soms werden er in de winter ook nog tewerkgestelde werklozen belast met tijdelijke gemeentelijke opdrachten, bijv. het sneeuwvrij maken van de straten. Ten slotte waren er toen eerst één, en later twee veldwachters, nl. Michel Van Santfoort en Baziël Vanlaer.

Op 31 juli 1975 ging gemeentesecretaris Albert De Kimpe met pensioen. Vanaf 1 augustus 1975 werd Ward bij bevordering benoemd tot nieuwe gemeentesecretaris. Er was dus maar weinig tijd om enkele belangrijke dossiers af te werken, enerzijds de verhuis naar het nieuwgebouwde gemeentehuis aan het Koningin Astridplein, anderzijds de voorbereiding van de fusie met Rumst en Terhagen.

Het gemeentehuis aan het Koningin Astridplein werd officieel in gebruik genomen in 1975 en nadien tot drie keer toe uitgebreid, laatst in 2005

Het gemeentebestuur was toen (in de periode 1971 – 1976) een coalitie van de lijst Modern Gemeentebeleid met de BSP (de socialistische partij). Leo Peeters was burgemeester, Edmond Van Opstal (na diens overlijden vervangen door August Van Camp) en August Boey waren schepenen.

De meerderheid in de gemeenteraad werd verder gevormd door de raadsleden Louis Herremans en Liliane Verspeelt voor Modern Gemeentebeleid en de socialisten mevrouw Joanna Serrien - Hellemans en Paul Muyshondt. Voor de oppositiepartij Volksbelangen zetelden August Vermeylen, Alfons Gillis, Jozef Van Rompaey, Isidoor Van Reeth, Astère Devrieze en Jules De Laet

*Joanna Hellemans, gemeenteraadslid
van 1971 tot 1976 en van 1980 tot 1983*

Hoe kwam een ambtenaar toen rond?

In die tijd verdiende een opsteller bij het gemeentebestuur zeker geen fortuinen, integendeel. Ward zag zich dus genooddaakt om een bijverdienste te zoeken om zijn jong gezin, met vier opgroeiende en studerende kinderen, financieel te ondersteunen.

Hij stelde zich kandidaat om het beheer op zich te nemen van de lokale Raiffeisenkas (een coöperatieve bank die later zou worden opgenomen in de CERA en nog later in de huidige KBC).

Isidoor Van Reeth was toen voorzitter van de Raad van Beheer van deze kas, broer Leon Van Boxem was er beheerder. Ward werd dan ook benoemd tot kantoorhouder. Hij organiseerde dus thuis een kantoor waar 's avonds en in het weekend veel werk moest worden verzet. Hij was kantoorhouder van 1968 tot 1975. Toen werd hij gemeentesecretaris en bij "de kas" werd hij opgevolgd door Guido Ruytjens die vanaf dan voltijds bankdirecteur werd.

Een ambtenaar is ook een mens

Ward engageerde zich van jongs af in het Reetse verenigingsleven. Zo was hij lid en bestuurslid van Kajotters. De Kristelijke Arbeidersjongeren (KAJ) werden gesticht door kardinaal Joseph Cardijn in het interbellum. In Reet vroeg onderpastoor Kamiel Elst in 1951 – 1952 aan Ward om het bestuur te versterken.

Toen pater Kris (Paul Buyse) aan moeder Van Boxem vroeg waarom Ward, toch afkomstig uit een groot landbouwersgezin, zich inzette voor arbeiders en hun kinderen zei ze: “die mensen hebben zijn hulp ook nodig”.

De KAJ, met centraal proost Kamiel Elst en rechts van hem Eduard Van Boxem

Later werd hij lid en bestuurslid van het ACV (de christelijke vakbond) en was hij ook stichtend lid en secretaris van KWB – Reet.

Daarbuiten ging Eduard 25 keer op bedevaart naar Scherpenheuvel en was hij 25 jaar wandelend lid van De Kleitrappers in Terhagen. Verder was hij 18 jaar lid van de adviesraad voor de gemeentelijke bibliotheek. Ten slotte was hij meer dan 30 jaar lector in de H. Maria Magdalenakerk en gedurende enkele jaren, in opvolging van zijn vader, bestuurslid van de Bond van grote en jonge gezinnen (toen nog Bond van Kroostrijke gezinnen).

In 2012 ontving het college (v.l.n.r. schepenen W. Weckhuysen en C. Jacobs, burgemeester E. Huyghe en schepenen F. Van der Wildt) in het gemeentehuis 7 KWB – voorzitters (v.l.n.r.) Hugo Van Bulck, Paul Ferket, Luc Martin, Frans Andries, Eduard Frans, Gaspard Vandenbroecke en Jos Kegels

Ambtenaar in dienst van de gemeente Rumst

Op 1 januari 1977 ging de gefuseerde gemeente Rumst van start. Naast het nieuwe politieke bestuur dienden ook de 3 administraties in mekaar geschoven te worden. Secretaris Frans Wegge van Terhagen ging met pensioen. De secretaris van Rumst, Julien Maes had de meeste anciënniteit en werd daarom aangesteld als de nieuwe gemeentesecretaris.

Eduard Van Boxem en gemeentesecretaris Julien Maes

Eduard Van Boxem werd in 1977 van rechtswege aangesteld als bureauchef. Hij benadrukt dat er van in den beginne een prettige samenwerking was en dat Maes altijd respectvol optrad naar zijn medewerkers toe.

Er was in het gemeentehuis, eerst nog even aan de Markt te Rumst en daarna aan het Koningin Astridplein in Reet, een hartelijke sfeer. Ook met de opeenvolgende ontvangers, eerst de gewestelijke ontvanger Jan Van Clemen, later met de gemeenteontvangers Frans Heylen en Daniel Lemal was er een goede en collegiale relatie.

Ontvangst door het voltallige college, in het gemeentehuis, van de familie Peeters – De Laet uit de Leemstraat die toen samen 1.000 jaar oud waren (foto uit de periode 1983 – 1988)

Vanat de fusie veranderde er uiteraard veel. Van de nieuwe gemeente werd veel meer dienstverlening verwacht dan van de vroegere kleine gemeenten. Spoedig werd een technische dienst uitgebouwd onder leiding van ing. Marc Verrept. Ward was in die tijd onder meer belast met het opmaken en opvolgen van de gemeentelijke begroting. Op 1 mei 1982 ging Julien Maes vervroegd met pensioen. Hij deed dat zodat Ward nog binnen de wettelijke termijnen van toen bij bevordering kon worden aangesteld als gemeentesecretaris.

De collegevergaderingen gingen toen door in het gemeentehuis op maandagavond vanaf 19 uur. Verschillende leden van het college dienden overdag immers nog te werken. Er werd vergaderd op basis van een nota van de secretaris met opsomming van de te nemen beslissingen. De dossiers of de briefwisseling kwamen in käftjes op tafel. Het college vergaderde op een zeer ontspannen en vriendschappelijke wijze. Zelden viel er een onvertogen woord, al kon Leo Peeters wel eens een steek onder water geven naar zijn collega's Bruynseels en Devrieze. Er werd al eens een pint (of twee, drie) gedronken en de secretaris werd belast met het uitschrijven van de beslissingen en het collegeverslag. Wie verjaarde trakteerde met een fles wijn of champagne.

Ward Van Boxem besluit: “Ik kan over mijn beroepsloopbaan niet klagen. Ik had geen universitaire studies gedaan. Ik deed mijn werk en ik deed dat graag. Ik kwam met iedereen in de administratie en in de politiek goed overeen, ook met de gemeenteraadsleden uit de oppositie“. Op vrijdag 28 december 1990 nam het gemeentepersoneel afscheid van de grote baas. Zijn opvolger, Jan Van Grinderbeek, sprak toen de volgende woorden: “We zien je node weggaan maar we zeggen: tot ziens! Je verblijf hier was geen doortocht, maar een reis naar een efficiënte en tegelijk menselijke administratie“.

Samenwerken met politici van alle slag

Ward is behoedzaam, zoals het een ambtenaar past, als het gaat om individuele politici. Hij kwam als secretaris in een college onder leiding van burgemeester Frans Bruynseels, “een verzoener, geen ruziemaker”, met als schepenen Leo Peeters (die zich in februari 1982 liet vervangen door Frida Van Aken), Astère Devrieze, Jozef (Jef) Corremans (die veel sigaartjes rookte en altijd opkwam voor de Terhagenaars), Frans De Herdt en Isidoor Van Reeth (een oude bekende van bij de Raiffeisenkas). Na de verkiezingen van 1982 bestond het college oorspronkelijk uit burgemeester Frans (Sooi) Bruynseels en schepenen Isidoor Van Reeth, Jozef (Jef) Corremans, Frans De Herdt, Gaby Verschelden en Edgar Thys.

“De vergaderingen verliepen, zo zegt Ward, altijd in een vriendschappelijke sfeer. Het waren andere tijden, wij waren eerder een vriendenkring”. Toch heeft hij zich één keer heel kwaad gemaakt toen schepen De Herdt weer eens mededeelde dat hij een bestelling geplaatst had zonder het college daarin te kennen en zonder dat er een budget was ingeschreven in de begroting. “Ik was wel zo slim om een potje als reserve te voorzien maar toch, de secretaris moest het altijd weer oplossen.....“

Toen was het nog gebruikelijk dat de gemeentesecretaris belast werd met mandaten in een intercommunale. Zo was Ward Van Boxem vele jaren commissaris (controleur van de boekhouding) bij de intercommunale IHK (intercommunale voor huisvuilverwerking van het kanton Kontich) en bij de maatschappij voor sociale huisvesting Boom – Terhagen (nu Goed Wonen.Rupelstreek). Hij was ook expert bij de intercommunale Integan (intercommunale voor televisiedistributie, o.m. in Rumst en Terhagen).

In die tijd werden koppels naar aanleiding van een jubileum van 50 of 60 of 65 jaar huwelijk thuis bezocht en bedacht met een geschenk van de gemeente. Bijna iedereen was toen (“voor de wet“ of “in het gemeentehuis“) getrouwd zodat er ook veel jubilarissen te vieren waren. Sommige jubilarissen genoten van het bezoek en vulden de glazen van burgemeester en secretaris nogal vrijgevig bij. Dan vertelde de burgemeester wel eens een straf verhaal of schuine mop.....

Op 19 februari 1986 stond Bruynseels zijn sjerp af aan Francis Van Den Eede. Politiek leidde dat tot een andere aanpak. Maar op het menselijke vlak veranderde er niet veel. Vanaf dan organiseerde Ward met burgemeester Van Den Eede jaarlijks een weekend in de Ardennen voor de leden van het college en hun partners.

Ooit interpelleerde raadslid Jozef (Jef) Wijckmans daarover in de gemeenteraad. Hij stelde vast dat de onkosten voor de partners volledig privé werden betaald en dat ook de leden van het college een bijdrage hadden betaald. Maar het achtbaar raadslid wilde toch weten wie witte wijn en wie rode wijn had gedronken en wie die ene sigaar, vermeld op de rekening, had gerookt.

Het voltallige college, met partners, op wandel na gedane arbeid (fotografe Yvonne Van Den Eede - Bridts niet op de foto)

Een ambtenaar met pensioen

31 december 1990 werd voor Eduard Van Boxem de laatste werkdag als gemeentelijk ambtenaar. Hij werd vanaf 1 januari 1991 opgevolgd door Jan Van Grinderbeek.

Op 26 december 1990 werd hij in het gemeentehuis gevierd en gehuldigd omwille van een verdienstelijke carrière van meer dan 40 jaar. Hij ontving tijdens het feest in het gemeentehuis naast vele lovende woorden ook een mooi horloge, zoals dat toen gebruikelijk was bij een afscheid van het beroepsleven.

En daarna werd er gedanst, want voor Eduard is er geen feest geweest als er niet wordt gedanst.

In januari 1991 kende de gemeenteraad hem de eretitel van het ambt van gemeentesecretaris toe. (bijlage)

Ward en Simonne op wandel (1988)

Bijlage

Besluit van de gemeenteraad

GEMEENTEBESTUUR

VAN

2840

RUMST

UITTREKSEL UIT HET REGISTER DER BERAADSLAGINGEN VAN DE GE-
MEENTERAAD.

ZITTING VAN 23 JANUARI 1991

AANWEZIG de heren : Van Den Eede F., burgemeester-voorzitter,
Thys Ed., De Herdt Fr, Huyghe E., Schroeven J, Herremans L.,
schepenen,
Egelmeers I., Rypens Is., Van Opstal W., Devrieze A., Van
Santfoort F., Wyckmans J., Franckaert Fr., Lambrechts E.,
Lamberts M., Verrept E., Van der Wildt Fr., mevr.Vermylen L.,
Beghin L., mevr.De Bruyn M., mevr.Vingerhoets R., juffr. Van der
Taelen A., Marckx Luc raadsleden en,
Van Grinderbeek J, secretaris.

910123/19

BETREFT VERLENEN VAN DE TITEL VAN ERE-SECRETARIS AAN DE
HEER EDUARD VAN BOXEM

De Gemeenteraad;

Gelet op onze beslissing van 25 april 1990 waarbij
het ontslag werd aanvaard van de heer Eduard Van Boxem,
gemeentesecretaris met ingang van 01.01.91 en hij gemachtigd
werd zijn pensioen aan te vragen tegen deze datum;

Overwegende dat de heer Van Boxem Eduard bij
raadsbeslissing van 04.02.82 benoemd werd tot
gemeentesecretaris, met ingang van 01.05.82, van de gemeente
Rumst en dit ambt tot 31.12.90 waarnam;

Overwegende dat de heer Van Boxem Eduard gedurende
al die jaren zijn ambt op een uitstekende wijze heeft
uitgeoefend ten bate van de gemeente;

Gelet op de éénparige stemmingsuitslag;

Beslist :

De heer Eduard Van Boxem machtiging te verlenen tot het dragen
van de titel van ere-gemeentesecretaris.

Deze beslissing voor kennisgeving over te maken aan de heer
Gouverneur der Provincie.

De Secretaris.
get. Van Grinderbeek J.

De Burgemeester-voorzitter.
get. Van Den Eede F.